

Kutatásvezető: Finta Gábor lg: 254
Eng. sz: KTF: 41973 - 4 / 2014

2014. VI. 17

Beszámoló

Bejáratok i Finta Gábor

- SZ Gyógy

Kendavizsgálat előtti állapot felmérés.

2014. X. 23

Bendās

FC i Skiz Gy, Dānis bāia i Medis lān.
Bāpāt lāthi fāp vārdzā.

2014. X. 24

4 23. --ai vārdā fāpālvā

rozkrānā; F. G.; Skiz Gy; Dānis Vānā
Dānālvā Fārdā; Tālvā Vānā; fālvā Vānā

2014. X. 25

Rejinali eldögglö Lafer

Rejinali eldögglö Lafer
F.G. i S. Gg. i Doves Nöna
Fæderi Nöna

2014. X. 26

Rejinali eldögglö Lafer

Rejinali eldögglö Lafer
F.G. i S. Gg. i Doves Nöna
Fæderi Nöna

2014. XI. 2

Revisi Kertas

Revisi Kertas: F. G. i. S. G. i. Daisi W. i.
Kertas Kertas; Kertas Kertas

2014. XI. 19

Revisi Kertas

Revisi Kertas: F. G. i. S. G. i. Daisi W. i.
Kertas Kertas; Kertas Kertas

2014. XII. 20

Безиницијативни додел

Непознати и Ф.С. и С.С. и М.С. и М.С. и
М.С. и М.С.

Szent Özséb - barlang

Kutatási Napló

2014

2014. 01. 14.

Szilv Csörgő,

Davics Dóra

Zuhán Imre

Szilágyi Péter

Fotózás a Felfedező a föld alatt c.

Zöngyhöz a Bejáratit terem, E^h-terem,

Csapat - terem sörreltem.

2014. 07. 26.

Szilv György

Darius Doba

Donalduhy Farkas

Videózás a Pde. ljtön és a Kórusz-bányában

2014. 09. 21

Szilv György

Darius Doba

Donalduhy Farkas

Hortobágyi Gábor

Videózás. A Creppelöves-teremben is.

2011. 10. 18.

Szilvé György
Barta László
Dorics Dóra

Lézerszkennéssel való érzékelés

2011. 11. 01.

Szilvé György
Barta László
Dorics Dóra

Lézerszkennéssel való mérés a Bejárati-toronyban

2014. 11. 15.

Szilv György

Darics Dóra

Moriz Gábor

+ Moriz Gábor csapata

Túrdát vezethette Moriz Gábor Endre (erre
külön hozzászólást keltet)

2014. 11. 30.

Szilv György

Darics Dóra

Domahidy Farkas

Szűri Péter

Bontás a Kötés. bányá Eüthéjében is a Bejá-
rási -teremben

2014. 12. 11.

Szilé György

Davics Dóra

Bonta László

Lézerskennekész sikertelen kísérlet (eset az
első a barlangban)

2014. 12. 27.

Szilé György

Davics Dóra

Domahidy Ferenc

Fuhász László

Ferebcsi Nóémi

Ferebcsi Gilla

Behringer Krisztián

Szentághy Tamás

Videózás, kénygképezés.

A Szent Özséb Barlangkutató Egyesület
(valamint a Dínó-rejtekek barlang esetében Finta Gábor)

éves barlangkutatói jelentése
2014-ről

írta: Slíz György (a Dínó-rejteket kivéve)

Bevezetés

A tavaly még szinte egyedüli kutatási területünknek számító Szent Özséb-barlangban és Kismogyorós-barlangban feltáró munkát idén kisebb intenzitással végeztünk, cserébe számos ismert és kevésbé ismert barlangot néztünk át, tucatnyi ígéretes bontási lehetőséget találtunk, ezek közül némelyik további kutatások célpontjává vált.

Részvételünkkel jelentős mértékben segítettük néhány másik egyesület vagy személy feltáró kutatásait a Keszthelyi-hegységtől a Bükkig.

Dokumentációs és publikációs tevékenységünket folytatva egy sor barlangban készítettünk fotókat, kiadtuk a Felfedezések a föld alatt c. könyvet, elindítottuk a www.foldalatt.hu honlapot, és megrendeztük a Pilis Barlangjai Teljesítménytúrát és a Kutatók Éjszakája keretében immár szokásos barlanglátogatást. Ugyanakkor minden igyekezetünk ellenére nem sikerült sem a Felfedezők Napján (Bp-Millenáris), sem a Szakmai Napokon (Cserépfalu) előadóként jelen lennünk, mert azt a szervezők kifejezetten nem engedték.

Két természetvédelmi bírságot kaptunk, de a legfontosabb ügyekben zátonyra futottak az ellenünk folytatott koncepciók eljárások, sőt első fokon megnyertük az Ajándék-barlanggal kapcsolatos pert.

Statisztikák

A 2014. évben 96 naptári napon foglalkoztunk barlangkutatói terepi tevékenységgel. Ha az egyes tagjaink által ráfordított munkanapok számát összeadjuk (a fél műszakokat fél napnak számolva), akkor egyesületi szinten 253 munkanapot kapunk.

(Ebbe természetesen nincs beleszámítva a barlangkutatóhoz kapcsolódó nem-barlangi tevékenység (pl. könyvszerkesztés, rendezvényen való megjelenés, előadás-tartás, fellebbezés-írás), de beleszámítottuk a felszíni bontásokat, felderítési célú barlanglátogatásokat, sőt még a kutatók éjszakáján való túravezetést is.)

A 96 napból mindössze 12 volt a Szent Özséb-barlangra fordítva, 0 a Kismogyorós-barlangra, 7 a Dínó-rejtekre, 6 a Törökvész-úti-barlangra, 3 a Bánki-víznyelőre, 3 a József-hegyi-barlangra, 11 pedig egyéb vendégbontásokra összesen, 37 napot pedig terepbejárásra és egyéb barlangok felderítésére fordítottunk, a maradék napok pedig fényképezéssel, túravezetéssel teltek.

Összesen 59 barlangban jártunk (az egymás közelében nyíló jelentéktelen barlangokat egynek számítva), ezek kb. fele olyan elfeledett barlang, amelyben rendszerint a katasztert készítőkön kívül többé senki nem fordul meg. 11 olyan huzatóló végpontot találtunk, amelyeket a szakma eddig nem tartott számon.

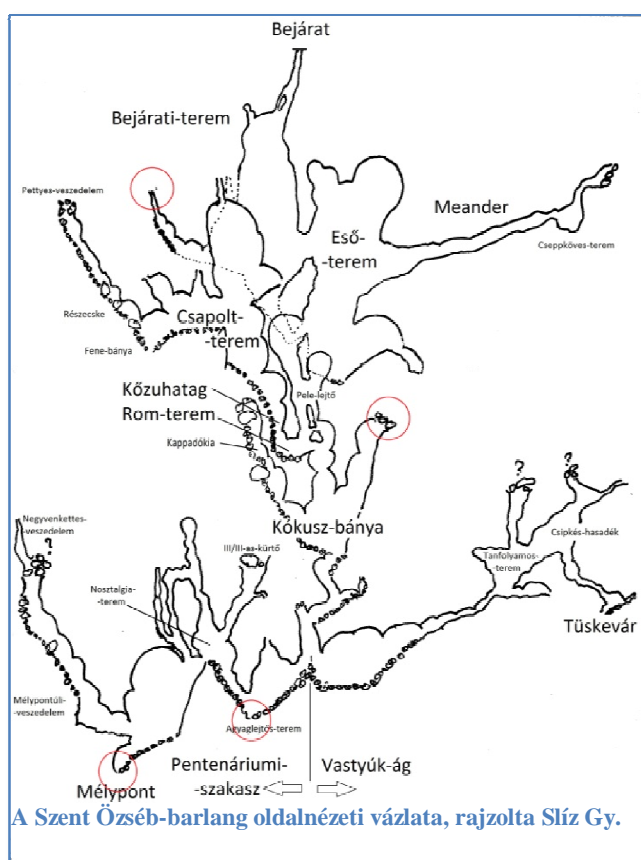
Önálló kutatási tevékenységeink

Szent Özséb-barlang (Pilis)

A 2003-ban általunk feltárt 4840-208 kataszteri számú Szent Özséb-barlang kutatását Egyesületünk 2013. jan. 1 óta immár saját neve alatt, a 2017. dec. 31-ig hatályos, 11950-7/2012 sz. kutatási engedély alapján végzi, kutatásvezető: Sűrű Péter.

Ezzel kapcsolatban megjegyezzük, hogy a természetvedelem.hu-n elérhető Barlangnyilvántartásban feltüntetett adat pontatlan, ugyanis nevünk (2011 óta) nem Szent Özséb Barlangkutató Csoport, hanem Szent Özséb Barlangkutató Egyesület, az engedélyen is így szerepel, és a tavalyi jelentést is ekként adtuk le.

A barlangban 4 ponton végeztünk feltáró kutatást:

Tovább folytattuk a tavaly elkezdett, a Bejáráti-teremből felfelé irányuló bontást, amely eredményre továbbra sem vezetett, itt a szemből ferdén felülről benyomuló agyagos kitöltés és a korrodált főte között pár cm-es légrés húzódik, benne növényi és állati (bogár-) maradványokkal, a bejárat szintje innen még legalább 20 méter. Sajnos a végponton intenzív munka esetén pár óra múlva erősen feldúsul a szén-dioxid, ami nem különösebben jó jel a feltárási lehetőségek szempontjából.

A mélyponton is próbálkoztunk a gödör mélyítésével, azonban a lejtőbe hajló szalkőfal és a gödör többi 3 oldalát alkotó tömör agyagkitöltés nem nevezhető bízatonak, azóta a csapadékos időjárás következtében már elkezdett visszaomlani. Egyértelművé vált, hogy ha lefelé szeretnénk továbbjutni, ahhoz nem ez lesz a megfelelő hely.

Az Agyaglejtős-terem alján (amely a barlang 2. legmélyebb pontja) is elkezdtünk egy próbagöbröt mélyíteni, itt két nagy vetősík mentén, aláhajló borsóköves falat követve haladhatunk lefelé, de idő hiányában ezt a munkát nem folytattuk.

Megkezdtük a Kókuszbánya tetejében található omladékos kürtő omladékának a bolygatását is, tekintettel arra, hogy az Eső-terem álfeneke, amely 10 méterrel feljebb található, alaprajzi vetületen is ugyanilyen távol van, tehát lehet közöttük elhelyezkedő kizárt szelvényekben reménykedni. Annál is inkább, mivel a Tanfolyamos-ág két, omladékban végződő kürtője és a 30 méterrel felette lévő Meander között feltételezésünk szerint húzódhat ugyanabban a síkban egy további járat is, ez pedig szükségszerűen belecsatlakozna a Kókuszbánya említett kürtőjébe.

További kitörési lehetőségek az ismert részekből:

Az Agyaglejtős-terem tetején tavaly felfedezett omladékos végponton a kövek közül huzat érezhető és denevérkijelölés is megfigyelhető. Ez a Porcelánbolt nevű járat alatt található kb. 25 méterrel, de egy másik járatsíkon, így ismeretlen járatokba vezethet, ezt tartjuk a barlang legérdekesebb végpontjának. Itt azonban nem történt semmilyen tevékenység, mivel továbbra sem találtuk meg annak a módját, hogy miként lehetne azt az omladékot biztonságosan lebontani.

Dokumentáció:

Jelentős energiát fektettünk egy a barlangot bemutató filmecske elkészítésébe, ez azonban egyelőre nem készült el, bár számos használható jelenetet sikerült felvenni GOPRO 4-es és CANON 60D kamerákkal.

Fotókat is készítettünk a könyvben való felhasználás céljára, elsősorban a látványos, tágas régi részekben.

Cseppkövek az Eső-terem alján, fotó: Slíz György

Kísérleti jelleggel próbálkoztunk továbbá a barlangban 3D-s térképezéssel, ezzel kapcsolatban azonban látványos eredményt egyelőre nem tudunk felmutatni.

A barlang kutatásához kapcsolódó érdekesség, hogy Szenthe Istvánnal folytatott beszélgetéseink alapján - noha nem ismerte el - mi már meg vagyunk győződve arról, hogy ő volt az, aki a bejáratban általunk megtalált rozsdás dűbelt elhelyezte, méghozzá valamikor a 70-es években, ilyenformán tehát ő a barlang régi részeinek első felfedezője, mi pedig csak újrafeltárói vagyunk.

Kismogyorós-barlang (Bükk)

A 5372-45 kataszteri számú Kismogyorós-barlang kutatását Egyesületünk a 2013 márc 11-én kiadott, 2017 dec. 31-ig hatályos, 1360-8/2013 sz. kutatási engedély alapján végzi, kutatásvezető: Sűrű Péter.

Itt is megjegyezzük, hogy a természetvedelem.hu-n elérhető Barlangnyilvántartásban feltüntetett adat pontatlan, ugyanis nevünk nem Szent Özséb Barlangkutató Csoport, hanem Szent Özséb Barlangkutató Egyesület, az engedélyen is így szerepel, és a tavalyi jelentést is ekként adtuk le.

2014-ben a Kismogyorós-barlangba nem jutottunk el, ennek egyik oka az, hogy barlang 2013-ban feltárt végponti szifonjának a bontásához több feltétel együttes teljesülése szükséges, és erre nem került sor. Egyrészt hosszan tartó szárazság kell a szifon leszáradásához, másrészt legalább 10 nagyon elszánt és vékony barlangász szükséges ahhoz, hogy a Cseppkőzászlónál található fülkéig kidepózza a szifon tartalmát, így az ott található 2m³ depózóhely felhasználásával talán át lehetne jutni a szifonon, és ha azt követően már kitágul a járat, akkor a feltárás folytatható, ha nem, akkor pedig fel kell adni.

Reményeink szerint az idei évben meg fogjuk tudni kísérelni a szifon bontását, de ha nem, és időközben más jelentkező is akad a barlang kutatására, akkor az engedélynek az ő részére történő kiadását nem ellenezzük.

Így nézett ki a kimenő szifon feke, amikor legutoljára ott jártunk. Méretaránynak figyeljük meg a szalmacseppkővet!

Pedig amikor ezt a cseppkőzászlót megláttuk, még reménytelinek tűnt a további bontás. (Fotó: Domahidy F.)

Önarckép a mélyponti szifonba való benézés közben (Ezek a fotók 2013-ban készültek)

Dínó-rejtek (Pilis)

A 4830-8 kataszteri számú Dínó-rejtek barlang kutatásában Egyesületünk Finta Gáborral együttműködve az ő 2014 szept. 22-én kiadott, 2016 dec. 31-ig hatályos, 41973-4/2014 sz. kutatási engedélye alapján vesz részt, kutatásvezető: Finta Gábor

Megjegyezzük, hogy a természetvedelem.hu-n elérhető Barlangnyilvántartásban feltüntetett adat, miszerint "kutatási engedélyek száma: 0", nem fedti a valóságot.

Először is megszüntettük a dombot, amely akadályozta a kitermelést.

anyagkiszállítás minél gyorsabban és minél kisebb energiával haladhasson. Ezt el is végeztük, azonban a jelentős méretű homokkötömbök sokasága miatt a vártnál sokkal nehezebben haladt, így ennél az előkészítő fázisnál tovább egyelőre nem jutottunk. Úgy is felfoghatjuk, hogy egéruat adtunk az új részeknek azzal, hogy a bontást nem a végpontról, nem is a bejáratról, hanem még attól is 8 méterrel hátrébról indítottuk...

Ugyanakkor már ennek a felszíni ásásnak is volt kézzelfogható kutatási eredménye, ugyanis meglepő módon a bejáratról 6 méterre jellegzetes vörösbarna barlangi agyagot találtunk a bejárat szinte felett kb. 1 méterrel, benne korrodált felszínű mészkötömbökkel. Mindez arra enged következtetni, hogy a barlang valaha nagyobb volt, és az egykori bejárat terem homokkő főtéje a területen zajló középkori kőfejtés áldozatául eshetett.

Homokkővön nőtt baritkristályok a barlangban (Fotó: Slíz György)

A barlangban való érdemi feltáró munka megkezdéséhez - miként azt az engedélykérelemben is leírtuk - a jelenleg egyetlen nagy lapos kúszójáratból álló barlangot a kitöltés kiásásával alkalmassá kell tenni arra, hogy a belső részeiből is a felszínre lehessen deponálni a kitöltést. Ehhez legelőször is át kellett vágni a bejáratnál lévő, főleg leomlott homokkődarabokból álló dombocskát, hogy a barlangból való

dombocskát, hogy a barlangból való

dombocskát, hogy a barlangból való

dombocskát, hogy a barlangból való

dombocskát, hogy a barlangból való

dombocskát, hogy a barlangból való

dombocskát, hogy a barlangból való

dombocskát, hogy a barlangból való

dombocskát, hogy a barlangból való

dombocskát, hogy a barlangból való

dombocskát, hogy a barlangból való

dombocskát, hogy a barlangból való

dombocskát, hogy a barlangból való

dombocskát, hogy a barlangból való

dombocskát, hogy a barlangból való

dombocskát, hogy a barlangból való

dombocskát, hogy a barlangból való

dombocskát, hogy a barlangból való

dombocskát, hogy a barlangból való

dombocskát, hogy a barlangból való

dombocskát, hogy a barlangból való

dombocskát, hogy a barlangból való

dombocskát, hogy a barlangból való

dombocskát, hogy a barlangból való

dombocskát, hogy a barlangból való

dombocskát, hogy a barlangból való

dombocskát, hogy a barlangból való

dombocskát, hogy a barlangból való

dombocskát, hogy a barlangból való

dombocskát, hogy a barlangból való

dombocskát, hogy a barlangból való

dombocskát, hogy a barlangból való

dombocskát, hogy a barlangból való

dombocskát, hogy a barlangból való

dombocskát, hogy a barlangból való

dombocskát, hogy a barlangból való

dombocskát, hogy a barlangból való

dombocskát, hogy a barlangból való

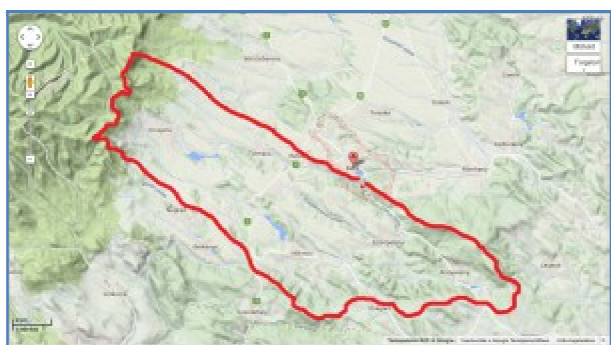
elől, azokon már a kutatás megkezdése előtt is vésésnyomok éktelenkedtek.

jelen bekezdést írta: Finta Gábor

Bánki-víznyelő (Nógrád)

A Bánki focipálya mellett (hrs: Bánk 0125/2) 2014. májusban a rendkívüli esőzések hatására keletkezett víznyelő berogyást - amely a hatóság állásfoglalása szerint nem minősül sem víznyelőnek, sem barlangnak - 2013 november óta Szenthe Istvánnak a Bánki Önkormányzattal kötött megállapodása alapján, vele és további társaival együtt, az ő irányításával végezzük.

A helyiek elmondása szerint 2014 májusban egyik reggel a Jenői-patak megáradt vize egy közel 10m ármérőjű, friss beszakadás alján – visszaduzzadás nélkül – eltűnt a sziklák között. A faluban lakó Ivanics Balázs, Szenthe István egy tanítványa, értesítette őt a történekről egy levélben: "Pista bácsi, amiről tetszett beszélni, bekövetkezett". A polgármester és a helyi sportegyesület pozitív hozzáállásának köszönhetően megindulhatott a munka. (Mivel az objektum nem védett területen van és a hivatal szerint nem karsztobjektum, ezért természetvédelmi engedélyre nem volt hozzá szükség.)

Fontos kiemelni, hogy itt - mint sok más helyen is láttuk - a karsztvízszint nem azonos a patak szintjével, hanem az agyagos vízzáró rétegekkel fedett karsztban légterés repedésrendszer van a patak szintje alatt. A patakmeder az adott területen egy felszínen lévő homokkőpadon halad keresztül, amely alatt belátható mélységben megtalálható a karsztosodásra alkalmas mészkő, és ahogy

ilyenkor lenni szokott, a homokkő repedésein keresztül a víz egy része le is jut a mészkőbe, ahol barlangot oldhat ki. Bár a berogyás a Jenői-patak medrében történt, de csupán kb. 30 méterre a Lókos-patakba való betorkollásától, így feltételezhető, hogy annak a vize is hasonló repedéseken át lejutva részt vett a berogyás alatti barlang kioldásában. A hozzávetőleges vízgyűjtő terület a google-térkép alapján becslve körülbelül 60 km², azaz hatvan négyzetkilométer.

Az ácsolat a gödör homlokfalának tövében. Fotó: Domahidy Farkas

A jelen domborzati viszonyok között a víznek csak egy kis része jut le és vesz részt a barlangképződésben, de nem zárható ki, hogy korábbi földtörténeti korszakokban akár a teljes vízmennyiség a karsztba jutott volna.

A patakmedertől számított kb. 7m mélységben előkerült elfeketedett (anaerob körülmények között konzerválódott) fatörzs arra enged következtetni, hogy talán nem is először rogyott be itt a patakmeder.

A több, egymással szöget bezáró szelvény mentén végzett geoelektromos mérések szerint a felszín alatt mindössze 10 méteres mélységben egy eltérő kőzet (véltetően mészkő), 30 méteres mélységben pedig nagyon nagy elektromos ellenállású terület (Reményeink szerint barlangüreg) található. A feladat már “csak” az volt, hogy odáig le kell jutni.

A kézi erővel ásott tágas, 2×2 méteres szelvényű kutatóakna olyan szépen ki lett ácsolva, hogy az akár kutatásvezetői tanfolyami foglalkozásnak is beillett volna. Év végéig több mint 10 műszakkal (melyből mi 3-ban vettünk részt) a gödör eredeti talpszintjétől kb. 4 méter mélységbe sikerült eljutni, és ennek során a homokkő-törmelék kitermelése közben folyamatosan nyíltak meg kisebb-nagyobb légrések, valamint előkerültek a rányomtatott fogyasztói ár alapján becsülve 80-as, 90-es években keletkezett hulladékok is, persze ezek lekerülhettek a mederből a berogyás pillanatában is, de a falakon többhelyütt megfigyelhető fekete elszíneződés Szenthe István szerint régóta tartó folyamatos vízáramlásra enged következtetni.

A kutatásvezető a gödör alján. Fotó: Domahidy Farkas

Vendég-kutatások

Törökvész-úti-barlang (Budai-hg)

2014. június 28-án a híradások szerint a Törökvész-úton csatornaépítés közben barlangot találtak, amely egy gömbfülke volt, és az alját törmelék alkotta, amelyből huzat volt érezhető.

Éppen egy hónappal később, július 28-án Adamkó Péter hívására csatlakoztunk az általa és Dr. Leél-Óssy Szabolcs által vezetett, akkor már egy hete zajló bontáshoz.

Először csak 2 fővel vettünk részt a munkában, de a következő 6 napban volt olyan, amikor a 4 főt is elérte a csapatunk itt tevékenykedő tagjainak a száma. A munkálatok minden nap, de csak egy műszakban folytak, délutánonként (16 óra után) gyakran kisebb barlangász-találkozó alakult ki a gödörnél.

A gömbfülke aljánál oldalirányból, a vízszintesbe aláhajló, töredezett, márgás főte alól erős huzat volt érezhető egy légréstől, amelybe csak hason lehetett beprézelődni. Nyár volt, kánikula, és a huzat hideg volt és kifelé (azaz velünk szembe) jött.

sajnos légtéres köztés járat feltárlása nélkül.

A Ferenc-hegyi-barlangba való bejutás nem jelentett különösebben nagy perspektívát, de reménykedtünk abban, hogy esetleg sikerül valamekkora új szakaszt is feltárni, még mielőtt a Ferenc-hegyre csatlakoznánk.

A márgás főte alatt a járatot több mint 1 méter belmagassággal kiástuk az agyagban, hogy a végpont távolodásával ne váljon lehetetlenné az anyagmozgatás. Végül, összesen kb. 10 méternyi járat kiásása után rályukadtunk a Ferenc-hegyi-barlangra,

Ezt követően a hatóság a barlang fix betonfödémmel való lezárása és az út helyreállítása mellett döntött. A lezárás (amelyben mi nem vettünk részt) faácsolatra egyszerre öntött betonnal történt, így a tekintélyes mennyiségű zsaluzóanyagot a Ferenc-hegyi-barlang zegzugos, szűk járatain át kellett kivinni. Azt ugyanakkor ki kell emelni, hogy a zsaluzás példás minőségű volt, mert a barlangba egy csepp beton sem került.

A barlang kutatásáról egy filmeckét is készítettünk, amely a youtube-csatornánkon megtekinthető.

https://www.youtube.com/watch?v=bbD-BSIV_A

József-hegyi-barlang (Budai-hg)

A József-hegyi-barlangban a Kinizsi Egyesület kutatási engedélye alapján zajló feltáró kutatásokban Dolgos Miklós hívására vettünk részt.

A kutatások célja a 2006-ban (még Leél-Össy Csaba és barátai által) felfedezett Kulcs-teremből való továbbjutás volt. A Kulcs-terem lényegében egy omladékban felharapódzott üreg, főtéjét egy széles, agyagos kövekkel kitöltött hasadék osztja ketté, az alját pedig nagy kőtömbök halmaza alkotja, amelyek között számos kisebb zegzugos járatba lehet lebújni, ezek egy része már 2006-ban ki lett bontva. Ezen a felharapódzási zónán túl vélhetően folytatódó járatrendszerbe próbáltunk átjutni.

A mostani kutatások az egyik (a teremből legtávolabbra kinyúló, a BM-folyosó irányát folytató) ilyen járatka végén zajlottak, ahol lefelé indítottunk egy kutatóaknát, amelynek mindkét fala szálkőnek tűnik, de lehet, hogy csupán nagy kőtömb, és kb fél-egy méter széles, és törmelék tölti ki, amely légréses, és amikor ott jártunk, mindig erőteljes, felfelé irányuló légáramlás volt érezhető belőle.

A bontást az nehezíti, hogy a kitermelt anyagot nagy távolságba (ki a Kulcs-terembe) kell eljuttatni, amely művelet nagyobb létszámú csapatot kíván. (Érdekes, hogy miközben a barlangász berkekben mindenki arról beszél, hogy a József-hegyi-barlangba lejutni még barlangászok számára is legfeljebb csak születési alapon lehetséges, addig ezekhez a bontásokhoz nem is annyira könnyű résztvevőket találni.

Miként a Kulcs-terem omladéklabirintusaiban másutt is, itt is sokfelé megfigyelhetők a köveket borító, apró gipszkristályokból álló szőnyegek, amelyek önmagukkal koherensek, de a kövekről, amelyeken nőttek, érintésre leválnak. (A bontás során ezeket a törmelékből előkerülő tenyérnyi gipszszőnyegecskéket óvatosan kivettük és félretettük, hogy ne essenek a munkálat áldozatául.)

Az egyébként jóval több (legalább 20) alkalommal zajló munkálatokban csapatunk 2014-ben összesen 3 alkalommal vett részt, átlagosan 3 fővel.

Csodabogyós-barlang (Keszthelyi-hg.)

A Csodabogyós-barlangban a Polacsek Zsolt kutatási engedélyével zajló kutatásban az ő vezetésével (a mi kérésünkre) vettünk részt.

Bár terveztünk többszöri részvételt is, végül csupán egyetlen alkalommal jutottunk el ide. Az ottjártunk célja kettős volt, egyrészt szívesen segítettünk a feltárásban is, másrészt pedig fotókat akartunk készíteni az új részben, ugyanis - mint az a Felfedezések a föld alatt c. könyv írásakor kiderült - a 2013-as új részben ekkor (2014 tavaszán) még nem készültek értékelhető fotók.

A mélypont 2014 tavaszán, a bontás megkezdése előtt.

A 2013-as új rész legalsó pontján láttunk munkához, ahol rögtön beazonosítottuk a denevérek közlekedési útvonalát a apatit-réteg (denevérkijelölés) alapján, amely azért volt fontos, mert a teljesen laza omladékos aljzatban a huzat mindenünnen egyenletesen áramlott, így nem volt egyértelmű, hogy pontosan merre kellene bontani.

Kb. 1 métert mélyültünk, a kitermelt kövekből ott a hasadékban szépen felrakott falat képeztünk. Úgy tudjuk, hogy később - már nélkülünk - ezen a helyen kisebb továbbjutás történt, amellyel a barlang további 9m-rel mélyült. Alább pedig két fotónk látható, amelyek a 2013-as új rész fő hasadékában készültek.

Fekete-barlang (Bükk)

A Fekete-barlang kutatásában Dolgos Miklós hívásra vettünk részt.

A barlang mai kutatása a Dolgos Miklós által észrevett kürtőmászási, valamint a Ramszesz-terem bejövő szifonját illető bontási lehetőségre épülve kezdődött el 2014 januárban. Mi ebben egy szép tavaszi napon, majd később nyáron, egy erősen esős és hideg intervallumban vettünk részt.

Széles és lapos folyosó a Ramszesz-termi bejövő szifon feletti új részben.

A Nagy-akna, amelyről senki nem adott fotót, ezért készítettünk egy jobbat.

A célunk egyrészt az volt, hogy értékelhető fotókat készítsünk az új részekről, sőt egyáltalán magáról a barlangról, ugyanis a Felfedezések a föld alatt c. könyv írásakor kiderült, hogy még a Nagy-aknáról készült képekkel is vélhetően csak két ember rendelkezik, ők azonban személyi okokból nem hajlandók ezek felhasználását engedélyezni.

A Nagy-aknában valamint a Ramszesz-termi szifon mögött található új részben sikerült is a tervezett fotókat elkészíteni, emellett videófelvételeket készítettünk a barlangba való leereszkedésről és a Torda István-ág egy szakaszáról is, ezeket azonban egyelőre nem publikáltuk, ugyanis útközben betelt a memóriakártya, és a legszebb szakaszok így nem lettek megörökítve, ezért elhatároztuk, hogy még egy leszállást szánunk az itteni videózásra, ez azonban még nem került sorra. Emellett bontást folytattunk a "0. szifon"-nak nevezett szűk, sáros, lefelé lejtő, csapdaszerű járatot talán megkerülő járatkában, amely a 0. szifon elhagyása után pár méterrel, egy kis fülkéből nyílik balra, ahol a mélypont (1. és 2. szifon) felé jobbra kell továbbmenni. (0. szifonnak nevezzük azt a helyet, ahol az Elemér-hágcsó után eltűnik a víz, még mielőtt elkezdődne a mélyponti szifonok felé vezető szűk patakmeder.)

Továbbá kötélpálya-átszerelés közben a Magyar Carlista nevű szakaszban találtunk 2 oldaljáratot, amelybe bemászni nem volt elegendő időnk.

A kutatásban csapatunk 5 napot vett részt, átlagosan 3 fővel.

Útmenti-víznyelő (Bükk)

Nyáron a Létrás-tetői túránk során célul tűztük ki minél több kisebb barlang illetve víznyelő szemrevételezését és átvizsgálását. Ezek között azért szerepelt az Útmenti-víznyelő, mert Szenthe István felhívta a figyelmünket arra, hogy annak a barlangnak a mélypontján csak egy alámosódott cseppkőkerget kell letörni, és tovább is lehet menni.

Sűrű Péter vezetésével és a Marcel Loubens Egyesület több más tagjával közösen lementünk a barlangba, és bár a Szenthe által leírt dolgoknak nyomát sem találtuk, sőt a mélypont egy elég reménytelennek tűnő, járhatatlanul szűk, és visszaduzzadásnyomokat mutató sóderszifon volt, a barlang alapos átvizsgálása során találtunk egy szűk járatot, amely egyáltalán nem szerepelt a Barlangnyilvántartásban lévő (Szabó R. Zoltán, 2006-2007) térképen.

Ennek a járatnak a végén ráadásul Sűrű Péter két követ pusztán kézzel odébbarakva megnyitott egy átjárót, amelyen át bebújhattunk egy termecskébe, amely tulajdonképpen egy másik hasadék, és úgy tűnt, hogy kitört abból a síkból, amelyben jelen barlang összes korábbi járata található volt. Az új szakasz poligonon kb. 50 méterre becsülhető, de kimászható kürtőket és alaposan meg sem nézett végpontokat hagytunk ott.

Egyúttal megjegyezzük, hogy a barlang ácsolata össze volt dőlve, a bejárati tölcserből a korhadék egyenesen a barlangba jut, és a mindössze pár méter mély gödör végleges (pl. kötőanyaggal felrakott kőfallal való) biztosítása igencsak időszerű volna.

Cseppkövek is vannak az új részben. Fotó: Slíz György

Macska-barlang

2014 nyár elején egy rekkenő meleg napon megtekintettük a Macska-barlangot, esetleges kutatási lehetőségeket keresve. Már a barlang előtti tűzrakóhelynél azonnal feltűnt a föld feletti 10 cm magasságig érő, a bejáratból jól érezhetően kifelé folyó hideg levegő. Mivel a bejárat gödörszerű, ennek egyetlen magyarázata az lehet, ha a barlangba egy felső bejáraton át érkezik levegő. Mivel a barlang bejárata a felszín lokális mélyedésében van, és járatai mind a bejárat alatt húzódnak, ezért csak jelentős ismeretlen járaton át érkezhetsz oda a huzat.

Alapos körülnézés során találtunk is két olyan pontot a barlangban, ahol huzat volt érezhető. Ezek egyike sem mélypont, hanem a belső terem túlsó végében található helyek voltak. Mellesleg ekkor összefutottunk odalent Tisza Leventével és gyermekeivel.

(Ezt követően megtekintettük a közeli Dínó-rejtekek barlangot is, amelyre lehetséges felső bejáratként gondoltunk, ám onnan is hideg levegő áramlott ki, tehát a két barlang mindegyike párhuzamosan alsó kijárata lehet ugyanannak az ismeretlen rendszernek.)

Meglepő egyébként, hogy ezt a nyilvánvaló huzatolást eddig senki nem figyelte meg, miközben időt és fáradságot nem kímélve bontotta több csapat is a két mélypontot, értelmetlenül.

A barlang belső terme (a térképen "Csernavölgyi-terem") belülről visszafelé nézve, hátunk mögött a huzatoló rés, a fotóalany lába előtt pedig az egyik mélypont, ahol régebben a bontások következtében még folytatódott a barlang, de mára az a rész visszatöltődött.
Fotó: Slíz György

közösen fogjuk bontani. Erre azonban nem került sor, mert a Guru Egyesület elnöke megtiltotta a mi részvételünket ebben a kutatásban (is), arra hivatkozva, hogy ők elvi okokból nem működnek együtt más csoportokkal.

Szerintünk a Macska-barlang egy jelentős kiterjedésű, hévizes eredetű, akár a Solymári-ördöglyukhoz hasonló (ugyanolyan kőzetben lévő) barlangrendszer része lehet.

A Macska-barlangban az év során még egyszer jártunk, 2014 szeptember 12-én, amikor a barlangban rendkívüli árvíz volt, amelyről fotó- és videódokumentációt is készítettünk. (Videónk elérhető a <https://www.youtube.com/watch?v=ljHVwyrhknY> linken.)

Ezután megtekintettem a Barlangnyilvántartást, ahol az állt, hogy a barlangra 1db kutatási engedély van kiadva. Meglepődtem, mert a barlangban kutatási tevékenységnek nyomát sem találtuk, de egy jó ismerősöm, aki a Guru Egyesület tagja, korábban mesélt nekem arról, hogy a Macska-barlangot ki kellene bontani, ezért megkérdeztem, hogy nem nekik van-e véletlenül kutatási engedélyük. Azt felelte, hogy igen, de nem fognak vele foglalkozni,

mert reménytelennek tartják. Ekkor elmondtam neki, hogy megtaláltuk a huzatot, majd együtt kimentünk, és meg is mutattam a helyet. Nagyon fellelkesült, és elhatároztuk, hogy

Ennyi volt bejárható a barlangból. További fotók az alanti bekezdésben lévő linken.

Az aznapi özönvíz során egyébként a barlang csaknem megtelt vízzel, a tetőzésekor (délelőtt) a bejárat alatt mindössze néhány méter volt bejárható, és a tágas folyosóban a víznek olyan sodrása volt, hogy azzal szemben lendületesen úszva éppen egy helyben maradtam. (A víz alá való besodródás veszélye azért nem állt fenn, mert a tagolt főtében megkapaszkodva jóval

nagyobb ellenerőt lehetett kifejteni, mint az úszással) Később a nap kisütött, és a víz ezt követően néhány óra alatt lepadt. Beszámolónk [itt](http://foldalatt.hu/ozonviz-a-macska-barlangban/2055/) olvasható:

<http://foldalatt.hu/ozonviz-a-macska-barlangban/2055/>

"Habfürdő" - 10 perccel a tetőzés után

A barlangban egyébként ekkor megint talákoztunk valakivel, ezúttal Kocsis Ákossal, aki szintén a víznyelést videózta. Kérte, hogy ne forduljak arccal a kamerája felé, mert nem szabad kiderülnie, hogy találkoztunk.

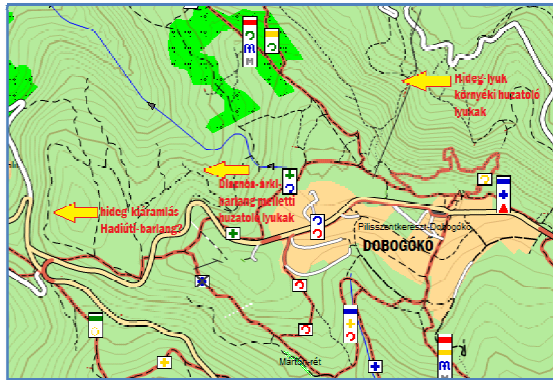

Az ominózus tábla, előtte pedig Farkas, miután éppen felfedezte a hibát.

Megjegyezzük továbbá, hogy a barlang előtt áll egy viszonylag újszerű népművelő tábla valamilyen tanösvényhez kapcsolódva, amely szerint a barlang úgy keletkezik, hogy "a víz szénsava átpártol a mészkő szénsavához" Meggyőződésünk szerint ez a megfogalmazás még nagy jóindulattal sem értelmezhető, kár hogy a láthatóan nem csekély befektetett energia mellett olyan részletekre, mint hogy mi van rá írva, már nem gondoltak.

VISEGRÁDI-HEGYSÉG

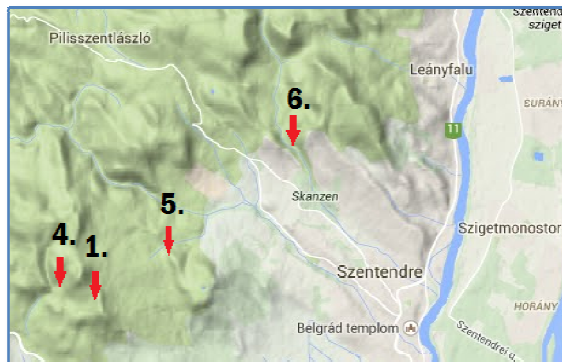
Hideglyuk, "Meleglyuk". Az alábbi térképen jobb oldalon látható sárga nyíllal jelölt "Hideglyuk"-barlang (kataszteri szám: 4900-15) környékén számos nyári hideglevegő-kiáramlást észleltünk, ezek könnyen vezethetnek egy ismeretlen omladéklabirintus-barlangba. A

kérdéses terület felett (Dobogókő felé) találtunk egy téli meleglevegő-kiáramlást is, ha ez a Hideglyukkal van kapcsolatban, akkor az egy kiterjedt (100 méter alaprajzi kiterjedésű) omladéklabirintus-barlangot is rejthet. Időközben a kutatási engedélyünk is megérkezett, és azóta már fel is tárult az első új barlang ezen a területen.

Hadiúti-barlang: (A térképen legbaloldalibb nyíl.) A Kétbükkfa-nyereg felett elhaladó ún. hadiút szélén már korábban is felfigyeltünk egy

nyáron kifelé huzatoló indikációra, amely amiatt érdekes, mert még évekkel ezelőtt tőlem kértek tanácsot a Barlang- és Földtani Osztály dolgozói egy elveszett barlanggal kapcsolatban, ami állítólag Kétbükkfától ÉK-re található, de szerintük ez téves, és DNy felé, a Szopláki-ördöglyuk irányába keresték. Ha viszont valóban ÉK felé volt, akkor akár ez az indikáció rejtheti az elveszett Hadiúti-barlangot. (Jelentéktelen méretű és nem látogatott kis barlangokkal gyakran megtörténik, hogy eltemetődnek, és koordináták híján egy évtized múlva már az sem találja meg, aki korábban nyilvántartásba vette. A kutatási engedélyt azóta már erre is megkaptuk.

"Hideg-résbarlang", (Holdvilág-árok, 4. sz.): Még évekkel ezelőtt Eszterhás István hívta fel a figyelmünket egy úgynevezett Hideg-résbarlangra, amelyből állítólag erős huzat volt érezhető nyaranta. Ezt az általa megadott leírás szerint (és a honlapjukon található, a leírással ellentmondó) térkép alapján nem találtuk ugyan meg, viszont találtunk egy barlangnak nem minősíthető, de nagyon erősen huzatoló lyukat a turistaút felett néhány méterrel a Dominik-forrás és a létra között félfúton.

Csikóvár-nyergi indikáció (1.sz.): Erre a kigőzölgésre egy pilisszentkereszti lakos hívta fel a figyelmünket még régen, de csak idén lett időnk foglalkozni vele, viszont mivel a kutatási engedélyünk csak 2015-ben érkezett meg, ezért a bontását tavaly nem kezdhettük el. (Azért tartott ilyen sokáig az engedélyezés, mert kiderült, hogy barlangindikációra nem lehet kiadni kutatási engedélyt, csak a védett területre való kutatási célú belépésre, ami miatt módosítani kellett a kérelmünket (és kb. 4-szeres eljárási díjat fizetni). Hőmérsékletmérést végeztünk, 2015 januárban -3 fokos kinti hőmérséklet mellett 10,1 fokos levegő kiáramlását tapasztaltuk, 0,19m/s legnagyobb légáramlással (keresztmetszet: kb. 16x22 cm²)

Sztaravoda feletti indikáció (6.sz): Egy Varga Attila nevű alpinista és életművész ismerősünk beszélt egy sztaravodai hideglevegő-kiáramlásról, de pontos helyet nem említett. Vaktában keresgélve megtaláltuk a patak medrétől mindössze fél méter magasságban

található, zsebkendő-lobogtató huzatú lukat, amelyre azóta szintén megkaptuk a kutatási engedélyt.

PILIS

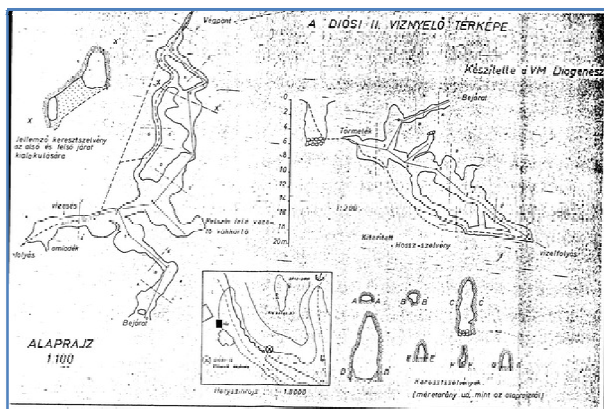
Pilis-tetői gödör (2.) A Pilis csúcsra felvezető betonút mellett, annak utolsó lokális mélyedésében (tehát a Bodzás-nyelő felett egy hullámmal) található, kb. 650 méter magasságban egy kis átmérőjű, függőleges felszakadás a löszben, amelyre Kocsis András hívta fel a figyelmünket. Itt huzat nem érezhető, de rendkívül magas fekvése miatt perspektivikus lehet egy esetleges víznyelő feltárása szempontjából. (A karsztvízszintig 500 méter a szintkülönbség.) A kutatási engedélyünk

időközben megérkezett.

Urbán-dombi gödör (3.) Ezt az előzőekben leírtakhoz nagyon hasonló, bár agyagosabb talajban lévő, és még kisebb átmérőjű berogyást a Barát-lyuk-barlangtól kb. 50 méterrel az országút felé találtuk, de mint később kiderült, Szenthe István is számon tartotta. Itt sincs huzat, de - főként figyelembe véve a közeli Szopláki-ördöglyukban történt feltárási sikereket - fel kell tételezni, hogy itt is egy egykori víznyelőjáratba lehetne jutni. A kutatási engedélyünk időközben megérkezett.

Oszoly ÉK-i oldala (nincs a térképen): Az Oszoly és a Csúcs-hegy közötti nyereg ÉK-i oldalán található törmeléklejtő alsó harmadánál figyeltünk meg egy nagyon erős nyári hideglevegő-kiáramlást, amely a törmelékeknél megszokott módon nem egy pontból, hanem egy nagyobb területről származott. További mérésekkel lehetne eldönteni, hogy a levegő barlangból érkezik-e avagy a törmelékből (a huzat éves hőmérsékletgörbéje elárulja), de erre jelenleg nincs energiánk, kutatási engedélyt sem kértünk.

BÜKK

Diós-patak nyelője. A Pénz-patakkal szomszédos völgyben futó Diós-patak víznyelőjére Polacsek Zsolt hívta fel a figyelmünket. A nyelőt megtekintve első ránézésre is meglepő volt a vélhetően a nem sokkal előttünk lezajlott tavaszi árvizek nyomán kialakult, 2 m mélységű, kb. 6x4m átmérőjű, függőleges falú, vízszintes aljú berogyás, amely a "hivatalos" víznyelőbarlangtól méterekkel visszább alakult ki. A meder tehát már nem ért el a sziklafalig, amelyben a barlangok

sorakoztak. Az egykori fő víznyelési pontnak tűnő helyen (szerintem ez a 2.sz. víznyelő lehet, melynek térképe itt látható, forrás: Barlangnyilvántartás) bemenni ugyan nem lehetséges a korhadékkal való kitöltöttség miatt, de a kb. fejnyi lyukból erős, kifelé húzó hideg légáramlás volt érezhető. A barlang kutatását terveztük, de végül az engedélykérelem beadása elmaradt.

Egyéb felderítés

PILIS

Széchy Dénes-barlang, Esztergom

A bejárati nyíláson lévő rács alsó része teljesen hiányzik, így minden nehézség nélkül lehetett rajta átbújni. Továbbá a (zárt) lakat teljesen szétkorrodálódott állapotban van.

A barlangban képzeletben összegezve körülbelül egy köbméternyi hulladék található.

A hulladék egy része közösségi térként való használathoz köthető eredetű (sörösdoboz, borosüveg, stb), nagyobbik része a barlangban lakó (vagy lakott) hajléktalanok felszerelése és szemete lehet, pl. paplanok, de tárolási céllal ide gyűjtött fémhulladék (pl. mosogatótálca) is előfordult. Ennek alapján vélelmezhető a barlang ismeretlen elkövetők általi illegális hasznosítása lakóhely céljára.

A barlang aljzatán mindezek ellenére szabad szemmel lehetett kisebb (néhány cm²-es) ősi cserépdarabokat megfigyelni, valamint egy ismerősünk - aki a barlangra a figyelmünket felhívta - állítása szerint római kori pénzért is látott a felszínen.

Egyes falfelületeken még szép fehér szőnyeget alkotnak az apró gipszkristályok, több helyen figyelhető meg kristályok levésének nyoma.

A bejárati folyosótól jobbra húzódó alsó járatból egy felfelé induló kuszoda vezet néhány méteren keresztül, amelynek a befoglaló kőzete lazább a máshol megfigyelhető homokkőnél. Itt bontás nyomai figyelhetők meg, arra gyanakodtunk, hogy esetleg ásványbányászás történt itt, ugyanis a kuszoda előtti törmelékben is meglepően nagy baritkristályok fordultak elő.

A fent említett alsó járatnak egy visszafelé, a bejárati folyosó alá tartó, már teljesen a dolomitnak tűnő alapkőzetben fekvő szakaszán a járatot az aláhajló főtéhez konvergáló kötőrmelék-

részü zárja el, nem lehet megállapítani, hogy ez mikor és milyen módon került oda, és hogy esetleg folytatódik-e a barlang ott.

A felső teremben egy bent, a főtében lakó madarat is észleltünk, továbbá 1 db, nappali alvását végző denevért is megfigyeltünk a bejárati folyosóban. Huzatot a potenciális végpontokon nem éreztünk.

Meglátásunk szerint a barlang ásványkiválásai, de különösen régészeti jelentősége indokolna egy szakszerű barlanglezárást (belső záras, tömör, legalább 5mm vastag acéllemez ajtóval), továbbá a felső terem falának magasban lévő (ablakszerű) nyílását esetlegesen légmentesen elfalazva a denevérek számára alkalmas élőhely keletkezne, bár ez ütközhet a még esetlegesen ott lévő régészeti leletek védelmével.

Fotóink: <http://foldalatt.hu/pilis-es-visegradi-hg/szechy-denes-barlang/>

Ürömi-víznyelő

A barlang megközelítése gyakorlatilag nem lehetséges másképp, mint a Kőbánya utcától öt elválasztó, jelenleg gazdátlan telek hiányos kerítésén kétszeresen áthaladva. Ezt a telket a nyelőtől egy rendkívül meredek rézsú választja el, amely számos idegen testet (pl. vashulladékot) tartalmaz, ami felveti, hogy egy mesterséges feltöltés keretében kerülhetett a jelenlegi helyére.

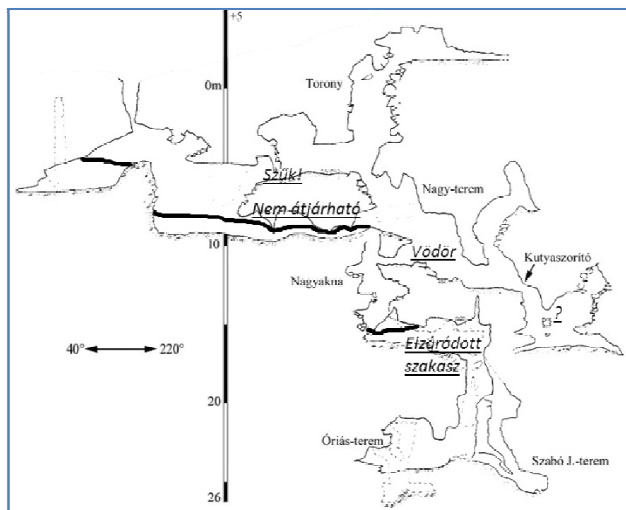
A szintén meglehetősen szemetes nyelőtölcsér alján a bejárat fő hasadéka teljesen fel van töltődve, de egy rá merőleges oldalhasadékban le lehet csúszni, és be lehet jutni a barlangba.

Bár mindenütt vannak szemetek, ezek nem alkotnak önálló kitöltést, csak más, természetes anyagokkal (kövekkel, iszappal) keveredve vesznek részt a barlang feltöltésében.

A szemetek fajtája szerint meglepően sok a sít, egész nagy téglák illetve betondarabok, valamint egy macskakő is, amelyek vélhetően nem származhatnak nagy távolságból, hacsaknem céltudatosan szállították oda őket a nyelőhöz. Emellett főleg nejlonzsákok fordulnak elő, de találtunk cipőt, labdát, játékmotor-kereket, valamint egy dézsaszerű hatalmas műanyagödrot és egy személyautó-gumiabroncsot is, amelyek azért érdekesek, mert a Nagy-akna feletti teremben illetve a Nagy-akna alján fordultak elő, ahová a mai állapot szerint lehetetlen lett volna bejutniuk, mivel a víz oda vezető útja járhatatlanul fel van töltődve.

A Torony felé lehet bejutni a barlang belsőbb részébe, ez a szűkület azonban csak vékony testalkatúak számára járható át. Ennek köszönhetően a Torony alatti teremben viszonylag tisztaság van, csak vésett falfirkák mutatják az emberi jelenlétet. Az említett szűkületben erős huzat volt érezhető. A Toronytól lefelé haladva ismét megjelennek a szemetek, és a Nagy-akna alján nem lehet továbbmenni, a vízszintes járat teljesen fel van töltődve iszappal és gumiabronccsal. Jelentős visszaduzzadás nyoma azonban nem figyelhető meg itt.

A barlang kitöltött és elzárt szakaszait bejelöltük a Barlangnyilvántartásból vett térképen. Aláhúzottan szerepelnek megjegyzéseink, vastag vonal pedig a jelenlegi feltöltés szintjét mutatja.

Javaslat:

A barlang védelme érdekében szükséges a nyelő kiépítése, a meredek rézsú támfallal való megfogása, a víz útjába hordalék- és szemétfelfogó szűrőgát építése. (Ez megvalósítható esztétikusan és tájbaillően elhelyezett kőtömbökkel, nem csak kútgyűrűvel és betonfallal). A most még tágas és mély bejárat hasadék teljes feltöltődése a jelenlegi helyzet fennmaradása esetén menthetetlenül be fog következni.

A bejárat kiépítése esetén tekintettel kell lenni a nagy mennyiségű kiszállítandó anyagra is, amennyiben valaha is folytatni kívánja valaki a barlang kutatását. A bejárat hasadék alatti elzáródott szűkület feltöltésének kitermelése után lehetőség nyílna a Nagy-akna alatti feltöltés kitermelésére, és ezáltal a barlang mélyebb szakaszának az elérhetővé tételére.

Fotók a honlapunkon megtekinthetők: <http://foldalatt.hu/pilis-es-visegradi-hg/uromi-viznyelo/>

Kristály-barlang

A Kevély ÉK-i oldalában nyíló, 4820-34 kataszteri számú Kristály-barlang bejáratát 2004-ben találtam meg először, és már akkor feltűnt, hogy süvítő huzat érezhető belőle. Ennek kinyomozása végett tértünk vissza ide. A DINPI szakreferensétől azt a tájékoztatást kaptuk, hogy vigyünk csavarlazítót és kalapácsot is, mert be lehet rohadva, mert vagy 10 éve nem járt ott senki, és reménykedjünk benne, hogy nem lesz rajta lakat, mert ha volt is, a kulcsa akkor sincs meg.

A berohadás igaz volt, ugyanis a télen kifelé huzatoló bejáratra helyezett ajtót úgy helyezték el, hogy a ferde csapóajtó tengelyének tövében végig megálljon a víz, így az ajtó egyik széle (és a tengelye) ősztől tavaszig vízben ázik. A záródást egyébként hajdanán tényleg egy lakat biztosíthatta, legalábbis erre utalt egy a keretbe mélyedő fül, de lakat nem volt rajta. De erre nem is volt szükség, ugyanis az ajtó olyan mértékben volt berozsdásodva, hogy sokáig a kalapácsütésekre sem mozdult. Az

ajtón egyébként megfigyelhetőek voltak egy feltörési kísérlet nyomai, ugyanis három vékony, a denevérnyílástól a tengely felé haladó vágás is volt rajta, amelyeket vélhetően vasfűrészlapalattal reszelték végig a nem túl kreatív, ám annál szorgalmasabb érdeklődők. Végül

kb. egy óras, belülről való kocogtatás hatására az ajtó kinyílt. (Ottjártunk után az ajtót becsuktuk, azaz visszakalapáltuk.)

Bár a barlang egészen különleges módon olyan, mintha nagykristályos, átlátszó kalcit volna a befoglaló kőzete, a járatok felső részein jól látható, hogy a kristályba oldódtak bele az íves formák, de kissé csalódást okozott, miután kiderült, hogy egy kb. 10 méter poligonhosszúságú kuszoda csupán, amelyben egyetlen helyen lehet felülni. A mellékelt képet látva nehéz lehet elképzelni, hogy ez egy undorító, szűk, sáros lyukban készült.

A huzat kérdése is megoldódott, egy felszínre vezető, 1-2 méterrel mélyebben nyíló résből jövő körhuzat, a rés mellett gyökerek lógnak be.

A lezárás egyébként a védelmi funkcióját sem látja el, a barlangban bedobált kövek és botok mellett egyéb szemetek is megtalálhatóak voltak, pl. sörösdobozok, kesztyű, koton-csomagolás.

CSERHÁT (NÓGRÁD MEGYE)

Nézsai-víznyelő

A Nézsai-víznyelő iránti érdeklődésünket Kocsis Ákos keltette fel, aki szerint itt "olyan huzat van, hogy a belegyömösölt téli kabátot kilövi". Bár mi nyáron jártunk itt, a huzat ez esetben is kifelé jött, de valóban elképesztő erővel, a viszonylag széles kútgyűrűben felfelé estek a falevelek. Sajnos a huzat forrását nem sikerült megtalálnunk, pedig ez lett volna a cél.

A barlang előtt egy kutatóháznak tűnő kicsiny épületet találtunk, amely meglepő módon egyben volt (nem volt széthordva, sem feltörve). A barlangon a rácsos lezárás ép volt, könnyedén működött.

Már a kútgyűrűkben, különösen azok aljánál megfigyeltünk egy különleges, cseppkőbevonat-szerű képződményt, amely világosbarna színű volt, és lefelé vastagodott. A vízzel és a huzattal lehetett összefüggésben, de hogy pontosan hogyan, arra nem jöttünk rá. Ez a bevonat ágacszkákat is körbevett, de azok kikorhadtak, így szívószálak jöttek létre (ál-szalmacseppkő). A kútgyűrűket elhagyva a huzatnak is nyoma veszett.

Barnás bevonat, amely ágacszkákat is körbevett, de azok kikorhadtak, így szívószálak jöttek létre (ál-szalmacseppkő)

A barlangból olyan képződmények kerültek elő (például borsókő vagy átkristályosodott ősi cseppkőkéreg), amelyek egy esetleges korábbi, víznyelőműködés előtti fázisból maradhattak fenn. Hasonlót figyeltünk meg a barlang feletti hegyen lévő kis kőfejtő falában, ahol egyébként voltak rókaluk jellegű barlangindikációk is. A barlangban egy helyen valódi hévizes borsókőnek tűnő képződményt is megfigyeltünk.

Publikációs, ismeretterjesztő tevékenység

Bár egy-két kivétellel nem tartozik az engedélyköteles barlangi tevékenységek közé, röviden megemlítjük, hogy mit tettünk a barlangkutatás népszerűsítése érdekében.

Túrázók a Bátor-barlangnál a Pilis Barlangjai TT-n

Létrehoztuk a foldalatt.hu honlapot, amely kifejezetten a hazai feltáró kutatás bemutatására jött létre, persze azzal a mellékes céllal, hogy a barlangász levelezési lista moderátorai által körénk gondosan felépített információs blokádot áttörje. Ez bizonyos mértékben sikerült.

2014-ben immár harmadik alkalommal megrendeztük a **Pilis Barlangjai Teljesítménytúrát**, amely érintette a Bátor-barlangot, a Solymári-ördöglyukat és a Sátorkőpusztai-barlangot, lebonyolításában 23 tagunk illetve

szimpatizánsunk vett részt, valamint ezen kívül Sűrű Péter barlangász túravezető, Gyarmati György (Sátorkőpuszta), és az Oszoly Egyesület tagjai (Kevély) segítettek.

Március végén megjelentettük az NKA által is támogatott [Felfedezések a föld alatt](#) című könyvet, amely széles körű barlangkutatói összefogással íródott meg, és az elmúlt 10 évben feltárt jelentősebb hazai barlangokat vagy barlangszakaszokat foglalta össze egy-két kivétellel. Azért nem lett teljes, mert voltak olyan kutatásvezetők, akik elzárkóztak az információik átadása elől, és akadályozták az esetleges fotózást. A könyv megjelenését pedig a magukat hazánk legjobb barlangkutatóinak kikiáltató kollégáink részéről először elhallgatás,

majd ellenkampány követte. Emiatt már az elkészítéssel is több munkánk adódott, és a tartalma sem lett olyan színvonalú, mint amilyen egyébként lehetett volna, és a terjesztése is jóval nehezebbé vált, de azért alapvetően sikeresnek értékelhetjük. Még a velünk nem szimpatizáló körökben is a józanabbak elismerik, hogy "egy hiánypótló mű, amelynek valahol örülni kell"

A 2014 májusban a Millenáris Parkban szerveződő - a barlangkutatásról szóló - "**Felfedező Napja**" rendezvényen szeretnénk volna a könyvvel megjelenni, illetve később megelégedtünk volna azzal is, ha a könyv nélkülünk megjelenik, de az állítólagos MKBT-stand szervezői minden, ezt eredményező lehetőséget gondosan elzártak. Még idegen standok tulajdonosait is lebeszéltek arról, hogy a könyvünket ott bemutassák, árusítsák.

Nyáron elindítottuk a foldalatt.hu youtube-csatornánkat, annak érdekében, hogy amatőr filmcsekkel a barlangkutatásról, a barlangokról mutassunk valamit a külvilág számára. Legnézettebb barlangos videónk a Szurdok-völgyi-víznyelőben készült.

Részletek a Kocsis András által felfedezett, Szurdok-völgyi 2. sz. víznyelőben készült videóból

Regisztrációra várakozó résztvevők

Idén is szerveztünk barlangi programot a **Kutatók Éjszakája** keretében, ezúttal látogatásnak neveztük, és a tavalyi feljelentésekből okulva a Szent Özséb-barlangot önként elkerülve a Solymári-ördöglyukban valósítottuk meg 5 tagunk valamint Dolgos Miklós és Urbán Péter barlangász túravezetők segítségével. Az eseményről készült beszámolónk itt olvasható: <http://foldalatt.hu/kutatok-ejszakajan-a-solymari-ordoglyukban/2126/>

Előadást hallgattunk az Ajándék-barlangi kutatásokról is, amelyekről szabad volt beszámolni.

A Cserépfalun, a Hór-völgyi Látogatóközpontban megrendezésre kerülő "Szakmai Napok" nevű MKBT-rendezvényen szerettünk volna szerény kutatási eredményeinkről beszámolni, valamint a könyvet is bemutatni, ezt azonban az MKBT elnöksége megtiltotta, szemben a könyv elleni korábbi kampánnyal, amelynek a Társulat által hivatalosan nem birtokolt, de mégis tagjai által moderált barlangász levelezési listán korlátlan teret engedett. Így végül hallgatóként vettünk csupán részt 9 fővel a rendezvényen.